

УДК [355.01(470+571:477):623.61.62:32.019.5]"2014/2022"
DOI: 10.33402/nd.2024-12-245-253

Роман ПОРОНЮК

*ад'юнкт штатний науково-організаційного відділу
Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5289-9431>
email: rporon@gmail.com*

Ольга ГАПЕСВА

*кандидат історичних наук, старший науковий співробітник
професор кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної,
кадрової роботи та оборонного планування
Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3145-7025>
email: o.gapeewa@gmail.com*

СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-МЕДІЙНОЇ КОМПОНЕНТИ

Досліджено діяльність стратегічних комунікацій у військовій сфері в особливий період – до початку повномасштабної російсько-української війни та в теперішній час. Відображено історичний процес формування та трансформації системи стратегічних комунікацій у військовій сфері як складової національної системи стратегічних комунікацій України. Детально розглянуто основні завдання та функції стратегічних комунікацій у структурах Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних сил України, які полягають у координації діяльності суб'єктів стратегічних комунікацій та імплементації стандартів НАТО на тлі сучасних інформаційних викликів і загроз.

До наукового обігу вперше введено поняття «інформаційно-медійна компонента Збройних Сил України» – військові засоби масової інформації, пресслужби, Центри моніторингу інформаційного простору, окремі підрозділи Сил спеціальних операцій, які автори об'єднують за функційною (комунікаційною) ознакою. Досліджено особливості стратегічних комунікацій у якості її складової.

Проаналізовано нормативні документи, які регламентують комунікаційну діяльність Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних сил України й українського суспільства. Особливу увагу зосереджено на змістовій складовій розпорядчої документації, яка визначає діяльність усіх структур Міністерства оборони України, що здійснюють інформаційну діяльність. Зазначено, що водночас одержані результати дають підстави стверджувати, що через відсутність чіткого розподілу обов'язків між усіма елементами інформаційно-медійної компоненти ЗСУ спостерігається виконання функцій, що дублюються, зокрема в моніторинговій і комунікаційній діяльності. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення нормативної бази та визначення кола завдань кожному суб'єкту інформаційно-медійної компоненти ЗСУ.

Ключові слова: стратегічні комунікації, зв'язки з громадськістю, ЗМІ, медіа, інформаційні війни, гібридна війна.

Мета статті – розглянути стратегічні комунікації як елемент інформаційно-медійної компоненти Збройних сил України (ЗСУ). Методологія дослідження ґрунтується на принципах історизму та наукової об'єктивності, використанні загальнонаукових і спеціальних історичних методів наукового дослідження.

Проблематику комунікативної діяльності держави в умовах сьогодення ґрунтовно дослідили українські та закордонні вчені. Проте еволюція інформаційної складової в сучасних війнах і збройних конфліктах спонукає до аналізу позитивного досвіду й пошуку дієвих комунікаційних підходів на рівні держава–суспільство.

Історико-ретроспективний аналіз формування та розвитку системи стратегічних комунікацій у секторі безпеки й оборони України дослідила Вікторія Кушнір. Авторка також запропонувала напрями розвитку державного механізму стратегічних комунікацій в Україні.

Сергій Соловійов у науковій розвідці «Інституційний розвиток стратегічних комунікацій в Україні (на прикладі міністерств)» (Соловійов, 2021) дослідив структури, діяльність яких пов'язана із плануванням чи реалізацією стратегічних комунікацій.

Основні складові структури стратегічних комунікацій, перспективні варіанти системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України висвітлили науковці Альона Вербицька, Віталій Савченко, Тарас Дзюба та Віталій Кацалап у науковій статті «Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України» (Вербицька, 2017).

Шляхи побудови системи стратегічних комунікацій у Міноборони представив Олександр Войтко в науковій праці «Оцінювання ефективності функціонування системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України» (Войтко, 2018).

Так, у науковому дослідженні «Зв'язки з громадськістю у системі стратегічних комунікацій Збройних Сил України як типова модель комунікації у публічному управлінні», українські науковиці Ірина Колосовська та Галина Миронович проаналізували основні складові роботи системи стратегічних комунікацій у країнах-членах НАТО (англ. North Atlantic Treaty Organization, NATO), зокрема завдання та спрямування стратегічних комунікацій у ЗСУ в частині покращення координації між учасниками стратегічних комунікацій на всіх рівнях управління та співпраці, узгодження спільних зусиль в інтересах цілей і завдань, а також удосконалення нормативно-правової бази для впровадження стандартів НАТО в діяльність ЗСУ (Колосовська, 2022, с. 57).

Варто зауважити, що українські науковці достатньо ґрунтовно дослідили історичні етапи формування та розвитку системи стратегічних комунікацій у секторі безпеки й оборони України, проте як складова інформаційно-медійної компоненти ЗСУ стратегічні комунікації розглянемо вперше.

Починаючи з 1991 р., українське військо трансформується відповідно до викликів, загроз і мінливої зовнішньополітичної ситуації навколо України. За весь період існування ЗСУ пройшли надскладний шлях та залишаються єдиною армією світу, яка імплементує стандарти НАТО під час ведення війни за свободу й незалежність.

Протягом усього періоду державотворення, на тлі панування російського контенту в національному інформаційному просторі та, як наслідок, здійснення деструктивного інформаційно-психологічного впливу на українське суспільство, відбулося суттєве порушення комунікативних процесів на внутрішньодержавному рівні, які

привели до відсутності єдиної національної системи стратегічних комунікацій в Україні.

Водночас комунікаційні функції між Міністерством оборони й українським суспільством в часопросторі, що досліджуємо, успішно здійснювали інші складові українського війська: військові засоби масової інформації (ЗМІ), пресслужби, Центри моніторингу інформаційного простору, окремі підрозділи Сил спеціальних операцій (ССО) тощо, що, враховуючи спільні напрями діяльності в контексті реалізації державної інформаційної політики, дає підстави об'єднати їх в інформаційно-медійну компоненту (ІМК) ЗСУ – сукупність елементів організаційної структури ЗСУ, об'єднаних за функційним призначенням, діяльність яких спрямована на реалізацію державної інформаційної політики у військовій сфері шляхом аналітико-синтетичної обробки інформації та створення якісного інформаційного продукту. Це поняття ми вводимо до наукового обігу вперше.

У 2016 р. на рівні Міністерства оборони України було прийнято рішення щодо необхідності координації діяльності всіх структур відомства, задіяних в інформаційній діяльності (Кушнір, 2021, с. 95), а після затвердження Положення про Відділ координації стратегічних комунікацій та моніторингу (ВКСКМ) уперше в історії українського війська починає функціонувати система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України (Наказ-2).

Організаційно новоутворений ВКСКМ підпорядковувався Міністру оборони України, а щодо виконання функційних обов'язків – прессекретарю міністра оборони України, на якого покладено загальне керівництво (Наказ-2). Серед основних завдань ВКСКМ виокремлюємо такі:

- розвиток спроможностей стратегічних комунікацій структурних підрозділів із метою досягнення цілей оборонної реформи та критеріїв, необхідних для набуття повноправного членства в НАТО;

- координацію діяльності структурних підрозділів Міністерства оборони України і ЗСУ та взаємодію з відповідними структурними підрозділами інших органів державної влади щодо реалізації стратегічних комунікацій;

- розвиток публічної дипломатії як складової стратегічних комунікацій;

- моніторинг поточної ситуації в українських і закордонних ЗМІ, соціальних мережах, блогосфері;

- здійснення контролю за процесом реалізації стратегічних комунікацій у Міноборони та ЗСУ;

- координація роботи структурних підрозділів апарату Міноборони, Генерального штабу, органів військового управління, підпорядкованих Міноборони та Генеральному штабу, установ та організацій Міноборони і ЗСУ в умовах кризових ситуацій, розвиток кризових комунікацій (Наказ-2).

Система стратегічних комунікацій у військовій сфері – це складова національної системи стратегічних комунікацій, мета якої – «просування загальнодержавного наративу та впровадження ключових повідомлень для розуміння політики Міністерства оборони суспільством, а також ефективна протидія інформаційним викликам та загрозам у воєнній сфері» (Наказ-1).

Основні складові стратегічних комунікацій оборонного відомства визначено в Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та ЗСУ, затвердженій 22 листопада 2017 р. Наказом Міністра оборони України № 612. Зокрема, це

зв'язки із громадськістю, зв'язки, публічна дипломатія, інформаційні та психологічні операції. Основне завдання підрозділів стратегічних комунікацій – взаємодія з іншими структурними підрозділами Міністерства оборони України та ЗСУ (Наказ-2).

Цього ж року створено Навчально-науковий центр стратегічних комунікацій у сфері забезпечення національної безпеки та оборони як структурний підрозділ Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського. Його головне завдання – підготовка та підвищення кваліфікації військовослужбовців і працівників структур сектору безпеки й оборони з питань стратегічних комунікацій; науково-методичне забезпечення процесу підготовки; проведення наукових досліджень із проблематики стратегічних комунікацій та здійснення міжнародної співпраці з подібними за специфікою науково-дослідними установами (Кушнір, 2021, с. 95–100).

У липні 2018 р. відбулися зміни в системі підпорядкованості. Так, ВКСМК став підзвітний безпосередньо Міністру оборони України, який спрямовує та координує його діяльність (Наказ-3).

Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та ЗСУ зазнала значних змін у 2020 році. Так, у ЗСУ, на підставі спільної Директиви Міністерства оборони України та Генерального штабу ЗСУ від 27 лютого 2020 р. № 322/1/1/дск (Поронюк, 2024, с. 140), створено Управління стратегічних комунікацій Апарату головнокомандувача ЗСУ. Цього ж року Управлінням стратегічних комунікацій розроблено та запроваджено Доктрину зі стратегічних комунікацій, затверджену наказом головнокомандувача ЗСУ від 12 жовтня 2020 р. (Поронюк, 2024, с. 140).

Зміни відбувалися і в Міністерстві оборони України. Зокрема, відповідно до Наказу міністра оборони України від 9 квітня 2020 р. № 114 «Про затвердження Положення про Департамент стратегічних комунікацій Міністерства оборони України» (Наказ-4), змінено структуру стратегічних комунікацій: на заміну відділу координації стратегічних комунікацій та моніторингу створено Департамент стратегічних комунікацій, підпорядкований міністру оборони України, проте його роботу координує заступник міністра оборони України. Крім цього, у підпорядкування Департаменту стратегічних комунікацій передано такі підрозділи:

- Інформаційне агентство;
- Центральну телерадіостудію Міністерства оборони України;
- Телерадіостудію Міністерства оборони України «Бриз».

Також збільшено й кількість завдань, покладених на Департамент стратегічних комунікацій, зокрема додано:

- інформування громадськості та ЗМІ про діяльність Міністерства оборони України та ЗСУ й Державної спеціальної служби транспорту;
- підготовку пропозицій щодо заснування телерадіоорганізацій та участь у їхній діяльності (Наказ-4).

Варто зазначити, що деякі положення керівних документів, які регламентують діяльність підрозділів стратегічних комунікацій, збігаються із завданнями пресслужб і військових засобів інформації, які згодом перейшли в підпорядкування Департаменту стратегічних комунікацій.

Цікаво, що Департамент стратегічних комунікацій існував лише чотири місяці. Вже 31 серпня 2020 р., відповідно до Наказу міністра оборони України № 309 «Про затвердження Положення про Директорат інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України», утворено Директорат ін-

формаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України, який підпорядковується міністру оборони України (через заступника міністра оборони України), який спрямовує та координує його діяльність. При цьому зазначені військові засоби інформації перейшли в підпорядкування Управління преси та інформації Міністерства оборони України (Наказ-5). Усі невласливі їм функції щодо інформування громадськості про діяльність Міністерства оборони України та ЗСУ, а також підготовка пропозицій щодо заснування телерадіоорганізацій та участь у їхній діяльності, були вилучені.

Український науковець С. Соловійов зазначає: «Міністерство дає найпоказовіший приклад зосередження на виконанні завдань у царині стратегічних комунікацій методом скорочення структурних одиниць і доведення їх до одного спеціалізованого департаменту. Це – виразна кількісна динаміка. У 2016 році у сфері стратегічних комунікацій діяли 13 структурних одиниць. У 2018 році – 14, з яких дві – це посадові особи. У 2020 році – один фаховий департамент. Якісна динаміка змін полягає у тому, що в першій зазначеній часовій позиції жоден із підрозділів не мав означення стратегічних комунікацій, а у другій такі завдання мала одна посадова особа і один відділ. У 2020 році відбулося розширення кола службовців до департаменту із цільовою назвою» (Соловійов, 2021, с. 37–41).

Так, 12 жовтня 2020 р. затверджено один з основних документів, який регламентує та структурує роботу стратегічних комунікацій, – «Доктрину зі стратегічних комунікацій у Збройних Силах України» (Доктрина, 2020). Він окреслює роль і місце стратегічних комунікацій у структурі ЗСУ та запроваджує стандарти, прийняті в державах-членах НАТО, принципи і підходи щодо реалізації стратегічних комунікацій на підтримку цілей і завдань ЗСУ (Доктрина, 2020). Відтак із 2020 р. стратегічні комунікації представлені власними підрозділами у Міністерстві оборони України та Генеральному штабі ЗСУ. Ця структура існує й донині, навіть в умовах воєнного стану.

На 24 лютого 2022 р. структура, завдання та функції підрозділів стратегічних комунікацій, за даними офіційного сайту Міністерства оборони України виглядали так:

Директорат інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України – призначений для координації суб'єктів стратегічних комунікацій, функціонування та розвитку ефективної системи стратегічних комунікацій у системі Міноборони як складової загальнодержавної системи стратегічних комунікацій, забезпечення її стійкості й адаптивності до реагування на виклики та загрози. Директорат бере участь у формуванні, координації та моніторингу реалізації завдань державної інформаційної політики у сфері оборони, інформаційних заходах, спрямованих на підвищення обороноздатності держави та протидію інформаційним операціям із підризу державного суверенітету, територіальної цілісності України (МОУ, 2022).

Основні завдання:

- формування політики стратегічних комунікацій у системі Міноборони відповідно до принципів і стандартів НАТО; забезпечення інтеграції стратегічних комунікацій у плануванні; підготовка та повсякденна діяльність структурних підрозділів системи Міноборони;
- розбудова спроможностей суб'єктів системи стратегічних комунікацій у системі Міноборони; визначення шляхів її становлення як складової загальнодержавної системи стратегічних комунікацій;

- аналіз інформаційного простору, виявлення реальних і потенційних інформаційних загроз у частині, що стосується діяльності системи Міноборони.

Управління стратегічних комунікацій Апарату Головнокомандувача Збройних сил України – структурний підрозділ, на який покладається організація та реалізація заходів державної інформаційної політики у воєнній сфері, координація і синхронізація заходів стратегічних комунікацій ЗСУ. Управління стратегічних комунікацій здійснює загальне керівництво стратегічними комунікаціями ЗСУ.

Основні завдання:

- організація, координація, синхронізація та контроль за реалізацією заходів стратегічних комунікацій у ЗСУ;
- забезпечення ефективної взаємодії суб'єктів стратегічних комунікацій ЗСУ;
- розвиток спроможностей ЗСУ з питань стратегічних комунікацій і проведення їх оцінювання;
- розробка й уточнення планувальних документів стратегічного застосування ЗСУ, інших складових сил оборони в частині, що стосується питань стратегічних комунікацій (Управління, 2021).

В умовах протидії російській військовій агресії, у військовому відомстві створено цілісну систему стратегічних комунікацій. До моменту повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україні повноцінно функціювали організаційні структури стратегічних комунікацій. Звичайно, що наявна система має низку недоліків: відсутній чіткий розподіл обов'язків між усіма елементами інформаційно-медійної компоненти ЗСУ; спостерігається виконання функцій, що дублюються, у напрямі реалізації державної інформаційної політики у військовій сфері, моніторингової діяльності та суспільної комунікації. Отже, необхідним є удосконалення нормативної бази й чітке визначення завдань для кожного елемента інформаційно-медійної компоненти ЗСУ.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Вербицька, А. М., Савченко, В. А., Дзюба, Т. М., Кацалап, В. О. (2017). Система стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України. *Наука і оборона*, 1, 9–12.

Войтко, О. (2018). Оцінювання ефективності функціонування системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних сил України. *Системи управління, навігації та зв'язку: зб. наук. праць*, 3(49). Полтава, 97–99.

Директорат інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України. (2023). *Міністерство оборони України*. <https://www.mil.gov.ua/ministry/struktura-apatu-ministerstva/direktorat-informaczijsnoi-politiki-u-sferi-oboroni-ta-strategichnih-komunikaczij.html>

Колосовська, І., Миронович, Г. (2022). Зв'язки з громадськістю у системі стратегічних комунікацій Збройних Сил України як типова модель комунікації у публічному управлінні. *Демократичне врядування*, 1(29), 57–70.

Кушнір, В. О. (2021). Огляд формування та розвитку державного механізму зовнішніх комунікацій в Міністерстві оборони України та Збройних силах України. *Інвестиції: практика та досвід*, 2, 95–100.

Наказ-1: Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України» від 22.11.2017. № 612. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17#Text>

Наказ-2: Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Положення про Відділ координації стратегічних комунікацій та моніторингу» від 12.06.2017. № 317. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/317_nm_2017.pdf

Наказ-3: Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Положення про Відділ координації стратегічних комунікацій та моніторингу» від 18.07.2018. № 390. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/317_nm_2017.pdf

Наказ-4: Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Положення про Департамент стратегічних комунікацій Міністерства оборони України» від 09.04.2020. № 114. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/114_mou.pdf

Наказ-5: Наказ Міністра оборони України «Про затвердження Положення про Директорат інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України» від 31.08.2020. № 309. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/nm309.

Поронюк Р. (2024). *Розвиток інформаційно-медійної компоненти Збройних Сил України в 1991–2021 рр.: історичний аспект* [дис. ... д-ра філософії; Національна академія сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного].

Соловйов С. (2021). Інституційний розвиток стратегічних комунікацій в Україні (на прикладі міністерств). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Державна служба, 15(1)*, 37–41.

Управління стратегічних комунікацій. (2021). *Міністерство оборони України*. <https://www.mil.gov.ua/ministry/struktura-generalnogo-shtabu/upravlinnya-strategichnih-komunikacij.html>

REFERENCES

Verbytska, A. M., Savchenko, V. A., Dziuba, T. M., & Katsalap, V. O. (2017). Systema stratehichnykh komunikatsii Ministerstva oborony Ukrainy ta Zbroinykh Syl Ukrainy. *Nauka i oborona, 1*, 9–12 (in Ukrainian).

Voitko, O. (2018). Otsiniuvannya efektyvnosti funktsionuvannya systemy stratehichnykh komunikatsii Ministerstva oborony ta Zbroinykh syl Ukrainy. *Systemy upravlinnia, navihatsii ta zviazku: zb. nauk. prats, 3(49)*. Poltava, 97–99 (in Ukrainian).

Dyrektorat informatsiinoi polityky u sferi oborony ta stratehichnykh komunikatsii Ministerstva oborony Ukrainy. (2023). *Ministerstvo oborony Ukrainy*. <https://www.mil.gov.ua/ministry/struktura-aparatu-ministerstva/direktorat-informacijnoi-politiki-u-sferi-oboroni-ta-strategichnih-komunikacij.html> (in Ukrainian).

Kolosovska, I., & Myronovych, H. (2022). Zviazky z hromadskistiu u systemi stratehichnykh komunikatsii Zbroinykh Syl Ukrainy yak typova model komunikatsii u publichnomu upravlinni. *Demokratyчне vriaduvannia, 1(29)*, 57–70 (in Ukrainian).

Kushnir, V. O. (2021). Ohliad formuvannia ta rozvytku derzhavnoho mekhanizmu zovnishnikh komunikatsii v Ministerstvi oborony Ukrainy ta Zbroinykh sylakh Ukrainy. *Investytsii: praktyka ta dosvid, 2*, 95–100 (in Ukrainian).

Nakaz Ministra oborony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Kontseptsii stratehichnykh komunikatsii Ministerstva oborony Ukrainy ta Zbroinykh Syl Ukrainy» vid 22.11.2017. № 612. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17#Text> (in Ukrainian).

Nakaz Ministra oborony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Viddil koordynatsii stratehichnykh komunikatsii ta monitorynhu» vid 12.06.2017. № 317. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/317_nm_2017.pdf (in Ukrainian).

Nakaz Ministra obrony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Viddil koordynatsii stratehichnykh komunikatsii ta monitorynhu» vid 18.07.2018. № 390. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/317_nm_2017.pdf (in Ukrainian).

Nakaz Ministra obrony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Departament stratehichnykh komunikatsii Ministerstva obrony Ukrainy» vid 09.04.2020. № 114. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/114_mou.pdf (in Ukrainian).

Nakaz Ministra obrony Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Dyrektorat informatsiinoi polityky u sferi obrony ta stratehichnykh komunikatsii Ministerstva obrony Ukrainy» vid 31.08.2020. № 309. https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/nm309 (in Ukrainian).

Poroniuk R. (2024). *Rozvytok informatsiino-mediinonoi komponenty Zbroinykh Syl Ukrainy v 1991–2021 rr.: istorychnyi aspekt* [Doctoral thesis; Natsionalna akademiia sukhoputnykh viisk imeni hetmana P. Sahaidachnoho] (in Ukrainian).

Soloviov S. (2021). Instytutsiyni rozvytok stratehichnykh komunikatsii v Ukraini (na prykladi ministerstv). *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Serii: Derzhavna sluzhba, 15(1)*, 37–41 (in Ukrainian).

Upravlinnia stratehichnykh komunikatsii. (2021). *Ministerstvo obrony Ukrainy*. <https://www.mil.gov.ua/ministry/struktura-generalnogo-shtabu/upravlinnya-strategichnih-komunikaczij.html> (in Ukrainian).

Roman PORONYUK

*PhD Student (Military Courses) of the Scientific
and Organizational Department
The Hetman P. Sahaidachny National Army Academy
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5289-9431>
e-mail: rporon@gmail.com*

Olha GAPEYEVA

*PhD (History), Senior Research Fellow
Professor of the Department of Mobilization, Organizational,
Personnel and Defence Planning
The Hetman P. Sahaidachny National Army Academy
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3145-7025>
e-mail: o.gapeewa@gmail.com*

STRATEGIC COMMUNICATIONS AS AN ELEMENT OF THE INFORMATION AND MEDIA ENVIRONMENT

The paper analyzes the historical development and transformation of the strategic communications system in the military sphere during a special period, focusing on its roles and activities leading up to the onset of the full-scale Russian-Ukrainian war. This study examines in detail the functions and tasks of strategic communications of the Ministry of Defense of Ukraine and the General Staff of the Armed Forces of Ukraine, which include coordination of strategic communications entities, system development in accordance with NATO standards, and adaptation to modern information challenges and threats.

Special attention is paid to the role of strategic communications units directly in the formation of strategic communications policy in the system of the Ministry of Defense and the General Staff of the Armed Forces of Ukraine. This scientific article examines how this structure of strategic communications affects the provision of effective planning and implementation of tasks to increase the country's defense capabilities in the conditions of modern information challenges.

Regulatory documents regulating the communication activities of the Ministry of Defense of Ukraine, the General Staff of the Armed Forces of Ukraine and Ukrainian society were analyzed. In this article, special attention is paid to the regulatory documentation that regulates the activities of all structures of the Ministry of Defense of Ukraine that carry out information activities. For the first time, the concept of «information and media component of the Armed Forces of Ukraine» was introduced into scientific circulation, and the peculiarities of strategic communications as its component were investigated.

In general, this scientific article reflects the process of forming a strategic communications system in the Ministry of Defense of Ukraine and the General Staff of the Armed Forces of Ukraine, notes the successes achieved and determines the prospects for the development of this important industry in the context of modern challenges and threats.

Key words: strategic communications, public relations, mass media, media, information warfare, hybrid warfare.